

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyesületi tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLÉI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többszörli közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Az árvák ügye.

(Cikksorozat.)

Székelyudvarhely, 1904. jun. 22.

III.

(Fr) Előbbi ismertetéseinkből világos, hogy az árvaszék munkakörének belső tartalma is, külső terjedelme is ugy megkívánja a nagyobb arányú hivatalos szervezetet, mint a kiszáradt föld a tartós eső áldását. És az árvaszéknek mégis kezdetleges szervezetben kell működnie. Már évek óta mutatkozik ennek folytán az aránytalanság s még sincs gondoskodás, buzgólkodás a hivatal kereteinek bővítése iránt. Pedig mindenki beláthatja, hogy nagyobb arányú szervezet helyett kezdetleges szervezet csak kimerültséggel és felületes-séggel dolgozhatik.

Nem annak a hivatalnak érdekében, nem is annak tagjaiért, hanem a tőlük függő fontos közügyért felemeljük szavunkat. Ugy gondoljuk, hogy a hivatal mostani tagjainak nagy lelkiismeretessége és önfeláldozó munkaszeretete mellett is hamar bekövetkezik az idő, mikor a kezdetleges szervezet tulfeszültsége miatt irtózatoss zavar áll be a munkarendben. Csoda, hogy már eddig meg nem történt.

Ezt a káros időpontot bevárni nem szabad. Nem is illik a közügy veszedelmére kísérletezni, hogy vajjon az meddig bírná a tulterheltséget, mikor már roskadozik alatta. Az ilyen játék ellene mondana a mi intéző köreinknél eddig tapasztalt áldásos gondosságnak és figyelemnek. Az ilyen játék ellene mondana a vármegye életében megnyilatkozott komoly, emelkedett célzatu és mélységes belátásu vezetésnek.

Előttünk fekszik a mult évi alispáni jelentés. Remek visszatükröződése az udvarhelymegyei székely-mentésnek. Kisugárzik belőle az önkormányzati tevékenység mindenfelé ható melege. Felobbannak benne a Székelyföld új életének erős reményei, megvillannak az új élet felé való törekvés világos nyomai. A jelentés olvasása után senkiben se maradhat kétség, hogy itt nálunk a fajvédelemnek, kemény, edzett, kitartó munkája folyik. El is kezdette határait, pedig csak ott tart a kezdő lépéseknél. De már kezdő lépéseivel egyenesen a népélet bajainak, szükségének közepébe hatolt, oda hajolt le a közigazgatás szervezete. Kikereste már az ösfoglalkozásoknak még jövedelmező módjait s megtalálta nagyrészen annak is az eszközeit, hogy új irányok felé miképpen kell terelni a szorgalom erőit. És a hivatal merevsége nem érzik ebben a munkában, hanem annál inkább látszik az, hogy itt a hivatal az emberek helyett cselekszik, azok javára kezdeményez, azok magánügyeit a leg-

odaadóbban támogatja. Kezdve a haltenyészéstől fel a szövetkezeti élet megteremtésében való buzgólkodásig mindenben mutatkozik a hivatalos vármegye cselekvő erélye.

Hát ilyen mindent látó, mindent érző, mindenféle cselekvő központhoz nem illik, hogy önmagában a hiányosságokat észre ne vegye s ezek pótlásáért minden lehető meg ne tegyen. Ennek a központnak pedig egy lényeges alkatrésze az árvaszék: a gyermekvédelem, a családi élet jogmondó hatósága. Ha tehát ebben a lényeges alkatrészben hiányosságok vannak, ugy annak a cselekvő erélylyel teljes központnak sürgősen gondoskodnia kell a hiányosság pótlásáról. A közigazgatási aparatus testéből nem lóghat alá benuktan a kéz, melynek az irigységes érzéseket kellene elsimitania s az emberek szeretetének és békéjének szálait kellene összetartania.

Végtelen szükség van e vidéken az állatvédelem pontosságára is. De talán éppoly szükség van arra is, hogy a gyermekvédelem ügye elhanyagolást ne szenvedjen.

Végtelen szükség van rá, hogy e nép anyagi erőinek fölserkentésére pénzügyi és egyéb kirendeltségek állandó működését lassuk szükségesnek s ezekért befolyást, kérést szót, mindent megmozditsunk. De talán éppoly szükség van arra is, hogy e nép erkölcsi életének vezetésére szolgáló hivatalunk állandó és hivatását tökéletesen betöltő működésben lehessen. Szükség van rá, hogy ennek a hivatalnak kezdetleges szervezetét a megnövekedett igényekhez képest kiegészítsük. Szükség van rá, hogy ezért a kiegészítésért a hatékony befolyás, az átértett kérést szó mindaddig hangozzék, mindaddig folytonos legyen, míg lesz is eredménye.

Már jó félesztendeje eltelt, hogy a vármegye közönsége belátta az árvaszéki szervezet kiegészítésének szükségét. E belátás megnyilatkozása volt, hogy a kezelő személyzetnél is, az előadói személyzetnél is közgyűlési határozattal új állást rendeztesítettek. Hanem ebben a határozatban aztán be is fejeződött az árvák ügye iránt való további érdeklődés. Annyira befejeződött, hogy pl. az alispáni jelentés nem is sorolja fel e határozatot a fontos határozatok között. Pedig van ez a határozat is olyan fontos, mint az, amelyikben a vármegye közönsége az osztrák államférfiak szószátyárkodása miatt kikelt.

Irtuk ez irásunkat, hogy hátha meghallaná valaki. Hátha ott, ahol e megye népének érdekében a mindenre figyelő bölcsesség és jóakarát kormányoz, — ott az árvák ügyére is több érdeklődést fognak áldozni. Hátha a közönségben megszűnik az a nemtörődömség, ami saját hivatalos szervezetünk fogyatékoságát is egykedvűen

tudja nézni s a fogyatékoság következményeinek veszedelmét belátni resteskedik. Hátha gyöngye irásunkban lesz egy hang, mely beleütődik a közéletért gondolkozók erős lelkébe s az erős lélekből meggyőződések és elhatározások bontakoznak elő. Nem azért, mert mi irtunk valamit, hanem azért, mert ők gondolnak többet. És mert többet gondolnak, jobban belátják, hogy itt az árvák ügyében tenni kell valamit, kérni kell egy kicsit buzgóbban s valami kis befolyást is lehet ezért latba vetni. Legalább annyi befolyást, amennyivel eredményesen meg lehessen sürgetni a minisztériumnál az árvaszékre vonatkozó vármegyei határozat elintézését, jóváhagyását.

Irtuk ez irásunkat, hogy hátha megtenné ezt valaki...

Tanári közgyűlés városunkban.

Küszöbén vagyunk a közgyűlésnek. Még néhány nap és alkalmunk lesz az ország minden irányából ide sereglő tanárokat körünkben üdvözölhetni. Tegyük ki magunkért, ki-ki a maga körében, hogy vendégeink jól érezzék magukat falaink között.

Legyenek részesei az országszerte ismert székely vendégszeretetnek. Kis városkánk nem nyújthat sokat; látnivalók és szórakoztatások tekintetében korántsem vetekedhetik azokkal a nagyobb városokkal, a melyekben eddigelé a közgyűlés tartatott, de a szíves vendéglátás tekintetében felveheti a versenyt bármely más várossal.

Ne csaldójanak tehát az ideérkezők e szíves vendéglátás iránt táplált várakozásukban. Vigyék majd innen magukkal a legszebb, a legkedvesebb emléket; maradjon meg mindegyik lelkében az az érzés, hogy Székelyudvarhely minden tekintetben intelligens város, hogy lakosai kedvességükkel kitűnnek, hogy körükben az ember meleg érzelmet, szerető szívet talál.

* * *

Az orsz. tanáregyesület közgyűlésének előkészítése ügyében február havában tartott nagy-gyűlés alkalmából megalakult bizottságok t. e. tagjait van szerencsénk június 26-án (vasárnapon) d. u. 3 órakor a főreáliskola tanácskozó termében tartandó értekezletre tisztelettel meghívni.

Dr Solymossy L.,
elnök.

Nosz G.,
titkár.

* * *

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület 1904-ik évi július hó 3-án és 4-én Székelyudvarhelyen tartja XXXVIII. évi rendes közgyűlését a következő rend szerint:

Julius 2-án, szombaton.

Érkezés. Az egyesület tisztikara és a Budapest felől érkező tagok zöme a következő program szerint utazik:

Indulás Budapestről, a keleti pályaudvarról este 9 óra 15 perckor, gyorsvonattal, Kolozsváron

át (ahol reggel 5 ó. 51 perctől 6 ó. 11 percig tartózkodnak), érkezés Héjjasfalvára d. e. 11 óra 14 perckor; átszállás a székelyudvarhelyi vasútvonalra; indulás Héjjasfalváról 11 ó. 22 perckor, érkezés Székelyudvarhelyre 1 óra 33 perckor.

Elszállás után 2 ó. 15 perckor ebéd, tetszés szerint a »Hungária« (Sándor István), vagy a »Budapest« (Müller) vendéglőben.

Délután kirándulás a közeli Solymossy-fele sósfürdőre.

Este 8 órakor ismerkedő vacsora. Étkezés tetszés szerint.

Julius 3-án, vasárnap.

A közgyűlés első napja:

Reggel 8 és fél órakor választmányi ülés az áll. főreáliskola tanácskozó termében.

A jelen értesítés meghívóul szolgál, ez ülésre külön meghívók nem mennek szét.

Délelőtt 9 órakor közgyűlés a vármegye-ház dísztermében.

N a p i r e n d:

I. B e ö t h y Zsolt elnök megnyitó beszéde. Üdvözlések.

II. Hivatalos jelentések: N e g y e s s y László főtitkár évi jelentése. M ü l l e r József f. pénztáros évi jelentése. T i b e r Ágost évi jelentése a segélyző alap pénztáráról. A számvizsgáló bizottság jelentése. Költségelőirányzat 1904—905.

III. Előadások: 1. A l e x a n d e r Bernát (Budapest): Hofer Károly emlékezete. 2. N o s z Gusztáv (Székelyudvarhely): A magyar irodalom történet szerepe és tanításának módszere a középiskolában. 3. P e k á r Károly (Lőcse): Diák turisztaság.

Déli 1 órakor ebéd (Table d' hôte).

Délután kirándulás »Szejké« fürdőbe. Este 8 órakor táncal egybekötött hangverseny.

Julius 4-én, hétfőn.

A közgyűlés második napja:

Délelőtt fél 8-tól 9-ig a város megtekintése, 9 órakor a közgyűlés folytatása.

N a p i r e n d.

I. Előadások: 1. S c h ü r g e r Ferenc (Belegszász): Az érettségi vizsgálat reformja. 2. M a d z s a r Gusztáv (Makó). Tárgya még nincs jelezve. 3. J a n i c s e k József (Eperjes): A gimnáziumi klasszikus auctorok az etikai nevelés-oktatás szolgálatában. 4. K a p o s s y Lucian (Pápa). Tárgya még nincs jelezve.

II. Indítványok: 1. K e m é n y Ferenc (Budapest). Indítványának tárgya még nincs jelezve. 2. Egyéb indítványok, a mennyiben a közgyűlés megnyitására érkeznek.

III. A közgyűlés berekesztése.

Délben 1 órakor közeled. Délután kirándulás »Homoród«-fürdőbe.

Egyházi élet.

Építsünk Székelyudvarhelyen templomot! A közmivelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előljárósága a következő kegyes adományokat vette éshálás köszönettel nyugtázza: Hollak Arthur főispán 10 K, június hó 1-én rendezett hangverseny tiszta jövedelme 469 K 40 f, Weisz Armin 8 K. László Gyula 382 sz. gyűjtőívén: László János, László Domokos 2—2 K, László Gyula és családja 1 K 52 f, Zahumenszky 52 f, Császár József, Berki János 40—40 f, László Anna, László Pálné, László Pál, Márk Gizella, Vánky Viola 1—1 K, Deák Mózes, ifj. Jancsó István, László Vilmika, Ferenczy Pál, Makai Albert, Grosz Amália, Barabás Ilonka, Makovics Kálmán 20—20 t, Grosz Ida 10 f, Joneszku Erzsébet 4 f, Petres Ágnes 2 f. Együtt 14 K. Demény Sándor reálisk. II. oszt. tanuló emlékére az édesanyja adott 1 K-t. Csifó Salamon 341 sz. gyűjtőívén: Erdélyi bank 10 K, Első magyar általános biztosító társaság 10 K, Moore Etelka, Csifó Salamon 2—2 K, Nagy Elemér, László Sándor 1—1 K. Együtt 26 K. Az I—XLIII. közlemény összege 6628 K 27 f. E közlemény összege 528 K 40 f. Összesen 7156 K 67 fillér.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy

az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,

nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Különfélék.

— **Főispáni titkár vármegyénkben.** Mint egy hét év óta van üresedésben a főispáni titkári állás nálunk. Most pedig a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Dr Pécsi Jenő m. kir. belügyminiszteri fogalmazó-gyakornokot fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazónak kinevezte és főispáni titkár minőségben szolgálat-tételre Udvarhelyvármegye főispánja mellé rendelte ki.

— **Személyi hír.** Ifj. Gróf Haller János drt, id. Haller János, Háromszék vármegye főispánjának szép tehetségű fiát — mint a »Székelyföld« írja — Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 14-én tartott közgyűlésében egyhangulag központi főszolgabírónak választotta meg Miskolcra. Az ifju gróf utóbbi időben Dr Válcsik Ferenc helybeli tekintélyes ügyvédnél bővítette jogi ismereteit s kedves, fesztelen modorával társadalmunk körében is általános becsülést vívott ki magának. A korához mérten gyors előhaladáshoz részünkről is gratulálunk!

— **Uj ügyvéd H-okládon.** Dr Hinléder Ernő ügyvédjelölt a budapesti ügyvéd vizsgáló bizottság előtt — mint a »Székely Ujság«-ból értesülünk — a múlt héten az ügyvédi vizsgálatot teljes sikerrel állotta ki s Homoródokládon ügyvédi irodát szándékozik nyitani.

— **Áthelyezés.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Licht Gyula járási m. kir. állatorvost saját kérélmére folytán Szegedre, az így üresedésbe jött járási és Székelyudvarhely városi m. kir. állatorvosi állás betöltésére pedig Dénes Samu m. kir. állatorvost helyezte át Torockókörül.

— **Az állami főreáliskola** folyó hó 26-án d. e. 9 órakor az intézet tornatermében tartja évzáró ünnepélyét, melyre a közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. Műsor: 1. »Az alvájáró« nyitány Bellénitől, előadja az ifj. zenekar. 2. A muzsikás és krokodilus, Erdőtől, énekl az ifj. vegyeskar. 3. Igazgató évvégi jelentése. 4. »Czinka Panna« Farkas Imrétől, szavalja Bartos Sándor VII. o. tan. 5. »Das Riesenspielzeug« Chamisso, szavalja Katinszky László V. o. tan. 6. A heggedüversenyre kitűzött 20 és 15 koronás díjak nyerteseinek bemutatkozása. 7. Vihar Dürrnertől, énekl az ifj. vegyeskar. 8. Nászinduló, Mendelsohntól, előadja az ifj. zenekar.

— **Mulatság.** A bethfalvi »Erzsébet-kut«-nál vasárnap d. u. 3 órakor táncal kapcsolatos társas kirándulás, este 8 órakor pedig Bethfalván a községi táncteremben kosaras táncvigalom lesz személyenként 30 filléres belépési díjjal.

— **A kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet** igazgatósága az 1904—1905. tanévben betöltendő 12 állami alapítvány és ösztöndíjas (ingyenes) helyre pályázatot hirdet. A bélyegmentes folyamodványok a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez címezve folyó évi július 15-éig az intézet igazgatóságához Kolozsvárt benyújtandók. A tanintézeti értesítőt — melyből részletes felvilágosítás nyerhető — bárkinek megküldi az igazgatóság.

— **Halálozás.** Lukácsffy Lajost, a helybeli kórház egyik tisztviselőjét és családját súlyos csapás érte, a mennyiben szeretett bátyja: Lukácsffy Ödön folyó hó 17-én elhalt Moha községben.

— **Székely vasutak.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak kezelésében levő marosvásárhelyszászrégeni helyi érdekű vasut Szászrégen állomásától a tervezett Déda állomásig mintegy 26 klm. hosszában kiépítendő vasútvonalon létesítendő munkákra és teljesítményekre nyilvános versenytárgyalást hirdetett. A munkálatokra 32.000 korona bántópenz letétele mellett folyó évi július hó 9-éig lehet pályázni. Tervek és iratok a nevezett igazgatóság építési szakosztályában (Budapest VI. Teréz körút 56 sz. I. em.) szerezhetők be. A szászrégeni építő felügyelőség a vonal mentén

végzett talajkutatók eredményével a munka végrehajtására és az anyag elosztására vonatkozó adatokkal is szolgál.

— **Választók névjegyzéke.** A választó jogosultak 1905. évre érvényes ideiglenes névjegyzéke ellen beadott felszólamlások és észrevételek elbírálására Udvarhelyvármegye központi választmánya folyó évi július 2-án d. u. 3 órakor a vármegye-ház kistermében gyűlést tart. Az érdekeltek e gyűlésen megjelenhetnek és jogaikat védelmezhetik előszóval is.

— **A »Budapesti Ujságírók Egyesülete«** segélyalapja javára egy Almanachot ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékletek lesznek a műben. Az almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető, nagy album-alaku díszmű lesz és potom 5 frtba kerül. Megrendelések a »Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja« kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9. (Megrendeléseket a »Székely Udvarhely« kiadóhivatala is elfogad.) Muta-tóul jövő számunkban közöljük H e r c z e g h Ferenc »A bátor ember« című cikkét, melyet az Almanach számára írt.

— **Slójd** Kézdivásárhelyt a folyó évben fogják befejezni az előzőleg megkezdett nyári slójd tanfolyamot G u t t e m b e r g Pál igazgató vezetése alatt. Itt említjük meg, hogy annak idején vármegyénk területéről is több tanító nyert ingyenes képesítést a kézi munkára nevelő országos egyesülettől városunkban. De azért egyetlen helyről sem kaptunk értesítést, hogy a gyermek-sereg, esetleg az ifjuság javára történt volna valamely nagyobb buzgólkodás. Igen szívesen vennők a tanfolyamot végzett tanító urak tájékoztatását arról: vajjon tettek-e valamit és ha nem, mi akadályozta ebbeli munkálkodásukban?

— **Korpa-eladás.** A vármegyei Gazdasági Egyesület választmányi ülésén szóba került volt a katonai élelmezési raktáraknál eladásra kerülő korpa. Most — mint a Földmivelési Értesítő írja — a jelen őrleési idényben Temesvárott 460, Szegeden 70 és Nagyváradon 400 q korpa kerül eladásra 5 K 30, 5 K 64, illetve 5 K 55 fillér mmázsánkénti árban. Miről a gazdasági egyesület tagjait és a gazdaközönséget szükségesnek tartottuk tájékoztatni.

— **Zöldség-termelés.** Nem tavaszi rossz ver-sekről van szó, hanem valóságos bo'gár rendszerű zöldség-termelésről, ami városunk és vidékének oly annyira közszüksége, s ami nekünk mai napig sincs. De hiányzik egy kertészeti gyakorló telep is, ami pedig sok munkás kezet foglalkoztatna. Mert ha a kisgazda értékes növényzettel telepíti be földjeit, ugy maga, mint családja részére tisztességes megélhetést biztosít s nem lesz kénytelen kereset hiányában kivándorolni; apától örökölt földesekjéjétől és szeretett hazájától elszakadni — talán örökre... Ezt maga a földmivelésügyi miniszter is belátta s tervezet szerint városunkban szintén állítanak föl zöldségtermelő telepet. Csak hogy már a folyó évben alig lehet ebből valami, holott kilátásba volt helyezve 1904-re. Ám ami késik, az nem mindig marad el s hisszük, hogy a székelyföldi miniszteri kijelentés immár jövő 1905-ik évre okvetlenül beállíttatja a bolgár-kertészetet városunkban.

— **Bábatanfolyam.** A nagyszabeni m. kir. bábaképző intézetben a nyári tanfolyam mindenkor márczius elején kezdődik és július hó végén ér véget. Erre 15 növendék szabad lakást nyer. A téli tanfolyam október elején veszi kezdetét és február végéig tart. Erre 10 ösztöndíjas hely van szegények részére és tizenöt tanulni öhajtnak szabadlakást nyujtanak. A hallgató nők felvétele erkölcsi bizonyítvány és keresztlevél bemutatása mellett törlénik az intézet helyiségében.

— **Felvétel az erdőri szakiskolákba.** A gör-gényszentimrei, királyhalmi, lipótújvári és vadász-erdei erdőri szakiskolákban október hóban kezdődő új kétéves tanfolyamra az idén több növendéket fognak felvenni. A felvételi kérvényeket július hó 15-ig kell benyújtani a földmivelésügyi minisz-

teriumhos. Csak 17-ik életévüket betöltött, irni-olvasni tudó, egészséges, kifogástalan erkölcsű ifjak kérhetik a felvételt, a kik ezeket a kellékeket hi-teleles bizonyítványokkal tartoznak igazolni.

— **Fogorvos.** Perl József (American Dentist) e napokban Székelyudvarhelyre érkezik es a „Budapest“-szállodában fog rendelni.

— **„Az Ujság“ ajándéka** A „Mikszáth-album“ bő tartalmának egy kivonatát bárkinek megküldi kívánatra ingyen és bérmentve „Az Ujság kiadóhivatala, VII., Kerepesi-ut 54. — mutatóba Ujság ajándék még soha sem idézett elő a közönségnél olyan igaz elismerést és elragadtatást, mint „Az én kortársaim“ című Mikszáth-album. „Az Ujság“ politikai napilap egy második kiadást rendez, hogy a tömegesen érkező új előfizetőkkel szemben is leróhassa szeretetének és hálájának ajándékát. A „Mikszáth-album“ második kiadása szolgáltatja nekünk a kedvező alkalmat, hogy rátereljük olvasóink figyelmét a módjára, melylyel ezt az értékes dísművet „Az Ujság“ előfizetése révén teljesen díjtalanul és könnyű szerrel megszerezhetik. A „Mikszáth-album“ könyvkereskedői forgalomba nem kerül és sehogy más-kép meg nem szerezhető, mint „Az Ujság“ független politikai napilap előfizetése révén. Aki postautalvánnyal már most beküldi az előfizetést, — július hó 1-től számítva — ha csak egy hónapra is, azzal a kötelezettséggel, hogy félévig járattatni fogja „Az Ujság“ politikai napilapot, annak már most megküldi a Mikszáth Album-ot. Miután így feleslegessé válik a mutatószám kérés, a legcélszerűbb az előfizetési összeget július hó 1-től számítva postautalvánnyal már most beküldeni, hogy a lapot és az ajándékot azonnal megindithassák. „Az Ujság“ előfizetési ára negyed-évre 7 korona.

Csarnok.

Cserebogár, sárga cserebogár.

Mikor én még kicsi gyermek voltam,
És kizöldült tavaszkor a határ:
Ott röpködél játékaim között —
Cserebogár, sárga cserebogár!

Később ifju-álmaimba lopta
Magát egy nagy érzés; az a sovár —
Titkon égő vágyban szárnyaló dal:
„Cserebogár, sárga cserebogár...”

A nyár mulik. Veled együtt érzem
A hervadást, ami reám is vár...
Oh, miért is oly rövid az élet,
Cserebogár, sárga cserebogár!

Fülei Sz. Lajos.

Iparügyek.

A hazai iparpártolás a középítkezéseknél.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és ipar kamara tudatja, hogy a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ur 90712—903. b. m. szám alatt a hazai iparnak középítkezéseknél leendő érvényesülése tárgyában valamennyi vármegyei és városi törvényhatósághoz körrendeletet intézett.

E szerint a középítkezésekre kötött szerződésbe jövőben a következő feltételek is beiktandók:

Vállalkozó kötelezi magát, hogy az építkezéshez és berendezéshez a magyar állam területén termelt, előállított, gyártott anyagokat és tárgyakat fog használni s csakis azokat az anyagokat, felszerelési és berendezési tárgyakat szerzi be külföldről, amelyek a magyar állam területén egyáltalában nem termeltetnek, elő nem állítanak, nem gyártanak, de ily anyagok és tárgyaknak beszerzésére nézve előlegesen a kereskedelemügyi miniszter engedélye lesz kikérendő.

Ezen kötelezettség betartása tekintetében a vállalkozó aláveti magát úgy az építés vezetőség (művezető építész, vagy építési ellenőr), mint a közszállítások és közmunkákat a beszerzési források szempontjából rendszeresen ellenőrző iparfelügyelő ellenőrzésének.

Az építésvezetésnek (művezető építésznek

vagy építési ellenőrnek) joga van vállalkozótól az anyagok, vagy felszerelési tárgyak eredetének igazolását akár a munka folyama alatt, akár a berendezési és felszerelési munkák befejezte után mindazon nem hazai eredetű anyagok felszerelési és berendezési tárgyak eltávolítását követelni, melyek nem hazaiak, holott a magyar állam területén is termeltetnek, előállítanak vagy gyártanak.

Ha vállalkozó az ily módon kifogásolt tárgyak kicserélését nem eszközölné, azok értéke keresetéből levonásba fog hozatni.

Az iparfelügyelő csupán az anyagok vagy tárgyak eredetének igazolását kívánhatja, egyébre jogosítva nincs.

Közgazdaság.

A gyümölcs-földolgozó gépek kikölcsonzése.

A gyümölcsértékesítésnek előmozdítása céljából egyes oly községeknek, valamint szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcs-termést várnak és azt friss állapotban kellő áron értékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagilag nincsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcs-földolgozó gépeket maguk beszerezhesenek, hajlandó vagyok a rendelkezésemre álló Simon-féle cider-malmok és Mabilé-féle almabor-sajtók, valamint Byder-féle vándor-aszalók, nemkülönben Györy-féle talyigára szerelt szeszfűző készülékek valamelyikét 3—6 heti használatra ingyen engedélyezni, ha ez iránti kérvényeket folyó évi július hó 31-ig hozzám betértesztik.

Ez alkalommal megjegyzem, hogy a kikölcsonzott készülékeknek szállítási költségeit érdekelt községek vagy szövetkezetek tartoznak viselni, valamint továbbá azt is, miszerint ezen szeszfűző készülékek borseprő és szőlőtörköly lefűzése céljából nem engedélyeztetnek.

Ezen szállítható és csak használatra átengedhető gépeken és készülékeken kívül, hajlandó vagyok nagyobb szilva-termő községeknek mintegy 600 korona értékű Casenilla-féle aszalókat teljesen ingyen, örök tulajdonukba bocsátani, ha ily aszalónak mintegy 200—300 koronát tevő föl-építési költségeinek viselését elvállalják és annak használatára vonatkozó hozandó szabályzatukat hozzám felterjesztik.

Budapest, 1904. június 7-én.

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

Szerkesztői üzenetek.

II. és V. Wien. „Kedvezményes utazás Amerikában“ című hirdetését a följánlott magas közlési díjért sem vagyunk hajlandók kiadni. Tiltja hazafias érzésünk, hogy pár korona fejében hazaáruláshoz hasonló szolgálatokat tegyünk tősgyökerező székely lapunk útján. Bár csak mások is követnék eljárásunkat. Akkor békésen munkálkodó, megpróbáltatásokhoz szokott székely népünk kisebb mértékben vándorolna Amerikába! De reméljük a legjobbat...

Nyilt-tér*

szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
Glycerin
és gyöngéddé teszi.
a bőrt fehérré
Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin szappan

ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitünőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schaudlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Egy tisztességes, jóra való bolti szolga keres-tetik évi 400 korona bérfizetéssel. Cim e lap kiadóhivatalában.

Kitünő fedeles udvari kocsi teljesen új állapotban eladó **Dávid Gergely** kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. — felelősség és jóállás mellett. Ócska kocsikat be-cserél s készít ujakat és elvállal mindennemű ja- vitást a legjutányosabb árért.

Fogorvos Székelyudvarhelyt.

Dr Kovács Géza egyetemes orvostudor fog- és szájspecialista műterme Kossuth-utca 31. sz. alatt. Szerényebb viszonyok között levő vidéki föld-miveseknek foghuzásokat és más apróbb mű-téteket 1 koronáért, teljesen szegényeknek pedig díjtalanul eszközöl.

Kiadó lakás. Néhai Csutak Istvánné féle ház a vasut mel-lett azonnal bérbeadó. Értekezhetni lehet: **Dézsy Antal** tulajdonossal.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógy-borok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedé-sében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Tanulókat fölvesz **Vizi Flóris** műasztal-os Székelyudvarhelyt. Egy-két középiskolai osztályt végzett fiuk előnyben részesülnek.

AKÁC-MÉZ!

Ajánlunk idei pergetett akác-mézet pos-tán szétküldve utánvét, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Egy 5 kl. posta-doboz ára 6 K 50 fillér. Különként kimérve: 1 kiló 1 K 60 fillér. Ugyszintén 1/4, 1/2, és 1 kilós üvegekben is kapható

Márk testvérek

fűszer- és csemege-kereskedésében Székelyudvarhelyen.

2445 - 904. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Udvarhely-megyei takarékpénztárnak Benczédi Istvánné Or-bán Anna végrehajtást szenvedő elleni 1427 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, végrehajtást szenvedőnek a székelyudvarhelyi 526. sz. tjkben A + 974. a. hr. sz. ingatlanára 1286 K kikiáltási árban a Dávid Albert és neje Csiki Rozália javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával ezennel megállapított kikiáltási ár-ban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904 évi július hó 11-ik napján délelőtt 9 órakor a kir. tkvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a meg-állapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatta-nok becsárának 10 százalékát készben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1904. évi április hó 22-én.

MIHÁLY, kir. tszéki egyesbiró.

Aki közállapotainkról mindig a leplezetlen igazságot akarja megtudni, olvassa a „Magyar Szó“ című napilapot (Budapest, An-drássy-ut 48) Előfizetési ára: negyedévre 7 ko-rona, egy hónapra 2 korona 46 fillér. Egyes száma Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Mindenféle kösz-

vényt, csúzt és meghűlést gyógyít a nyirfa levél, de csak június hó végéig. o o
Hogy mi módon eszközölhető ez a biztos gyógyulás otthon, a háznál — megmondja az: „Élet-könyve“, melynek ára most csak 2 korona a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca. Vidékre a pénz előleges beküldése után bérmentve.

Kézmárky Akos kocsikárpitos és fényező műhelye Székelyudvarhelyt, Kökereszt-tér 1. sz. Elvállal és pontosan készíti a legkülönbözőbb kocsikat, szekereket; butorok bevonását, szobapadlók fényezését; kocsis és szekérüléseket, függőlámpák, kép- és tükörkeretek, valamint butorok aranyozását, fényezését. **Költözködések**nél butorok és más kényesebb tárgyak szakszerű, felelősség mellett való becsomagolását teljesíti. — Ablakredőnyök nagy választékban kaphatók!

Eladó ház. Székelyudvarhelyt, az Árpád-utca 9. sz. épületes beltelek eladó. Értekezni lehet ugyanott.

981—904. ki. sz.

Faeladási hirdetemény.

A fülei közbirtokosság tulajdonát képező A) üzemosztály 3., 4., 5., 7. és 15. osztályában 482 darab tölgyfa, mely szakértőileg 584 m³ mü- és 320 m³ tűzifára becsültetett, 3367 korona kikiáltási ár mellett, **1904. évi június 30-án** Füle község házában, írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen becsáron felül el fog adatni.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt az árverés vezetőjének adandók át.

Az árverésen részt vevők a kikiáltási ár 10 százalékát (366 K 70 f-t) bánatpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni kötelesek.

Utóajánlat egyáltalában nem fogadtatik el.

Az árverési feltételek Füle község közbirtokossági elnökénél megtekinthetők.

Homoród-Oklánd, 1904 június 14.

Szabady Tivadár,
főszolgabíró.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Fökut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkinti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

2486—904. ki. sz.

Pályázati hirdetemény.

Udvarhelyvármegye homoródi járáshoz tartozó h. karácsonfalvi körbábai állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen kör áll: H.-Oklánd, H.-Karácsonfalva és H.-Ujfalu községekből; a megválasztott bába tartozik Oklánd községben lakni.

Pályázni ohajtó okleveles bábák szabályszerűleg felszerelt folyamodványaitak hozzám **f. évi július 11-ig** annyival inkább adják be, mert a később érkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni.

Ezen állással következő javadalmazás jár:

Évi fizetés 100 korona.

Lakbér 40 korona.

Szülésnél közreműködés és látogatási díj 8 napra 2 korona.

A szegényektől díjak nem szedhetők.

Homoród-Oklánd, 1904. június 10.

Szabady Tivadár,
főszolgabíró.

488—904. kj. sz.

Árverési hirdetemény.

Udvarhelyvármegyébe bekebelezett Erked nagyközség előjárósága által közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező vadászati jogot, 10130 hold területre, **folyó év július hó 14. délelőtt 10 órakor** a község házában hat egymás után következő évekre haszonbérbe adja, a bérlet 1904. év július 1-én kezdődik.

Kikiáltási ár 50 korona, melynek 10 százaléka bánatpénzképp az árverezést vezető kezéhez leteendő.

Erked, 1904. június 13.

Bálint Mihály,
k. jegyző.

Hann Márton,
k. főbíró.

568—904. kj. sz.

Árverési hirdetemény.

Udvarhelyvármegyébe bekebelezett Erked nagyközség előjárósága által közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező 17. sz. 4 lakosztályu és üzlethelyiséggel bíró kore-máját — italméresi jogával együtt — **f. évi július hó 14-én délelőtt 9 órakor** a község házában 3 egymásután következő évekre 1905. év január 1-től elkezdődőleg haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár évi 500 korona, melynek 10 százalékát árverezők az árverés megkezdése előtt árverezést vezető kezéhez letenni kötelesek.

Bővebbi felvilágosításokat ad és a feltételek megtekinthetők Erked község jegyzőjénél.

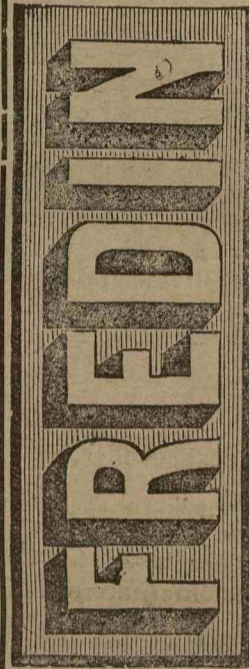
Erked, 1904. június hó 13.

Bálint Mihály,
k. jegyző.

Hann Márton,
k. főbíró.

Kérjen

csak
Selle és Káry-féle

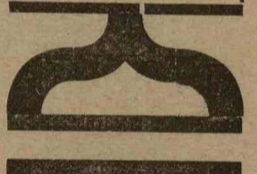
legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscarina, chevreaux és lakkeipőhöz. Bécs, XII/1.

Névjegyek, ***
eljegyzési- és
esküvői kártyák,
meghívók, valamint
mindenféle
nyomatványok
a legjutányosabb áron és
gyorsan készül-
nek *** ** **

Betegh Pál

könyvnyomdájában
Sz.-Udvarhelyt,
Kossuth-utca 15. sz.

Ritka alkalom!

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Csak rövid ideig!

Alapítottatott: 1865.

o o o o női- és férfi divatruházása Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. o o o o
Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Alapítottatott: 1865.

Tavaszi és nyári divatcikkek d u s raktára. o o o

Férfi- és női ruhák teljes elkészítettése elsőrendű műtermekben! o o o

Menyasszonyi o kelengyék nagy választékban! o

Állandó nagy választék bluz- és ruha selymekben féláron is alul!

Legnagyobb o raktár férfi és női ruháknak v a l ó posztókban, páratlan olcsó árakban, kiváló minőségekben! o o

Rendkívül nagy feltűnést fognak azon cikkek kelteni, melyek **mostantól kezdve**

Szenkovits János utóda

női- és férfi divatruházában (Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám alatt)

nagy külön eladásra kerülnek.

Üzlet-áthelyezés miatt

fölhalmozott raktári készletét leapasztani szándékozván, azok **árait az elismert olcsó áraknál is alább szállította!**

Minden hétfőn és pénteken nagy maradék-eladás!

A jelen alkalom igen ritka bevásárlási előnyöket nyújt a n. é. közönségnek, miért is csak jó szolgálatot vélünk teljesíteni, hogy mielőbbi fölhasználását különös figyelmébe ajánljuk.

Csak rövid ideig!

Ritka alkalom!

Férfi és női készruhákat árúháza. Ezen ágban a legvégsőig menő olcsó árakat biztosítom, miért is különösen bátor vagyok az elősoroltakra föl hívni a közfigyelmet!!

Férfi, női és gyermek cipők kiváló minőségben, versenyen kívüli árakban! o o

Csinos női- és férfi sport, tennis és torna-cipők dus választékban.

Illatszerek, szappanok, ruha- és hajkefék! o o

Uti bőröndök és kézi-táskák. o o